N°. 190.

DE GRONDWET.

185[illegible]

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

WOENSDAG 4 JANUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 20, Ned. Cour.

Eene redevoering na de sluiting der discussie.

III.

De Heer VAN RAPPARD komt nu tot de *inleiding* van zijn betoog, waarom hij in zoover reactionnair wil zijn, dat hij in Nederland niet wenscht gevestigd te zien eene *republique déguisée.* Wij naderen thans de definitie, »hoe de Grondwet in een republikeinschen zin kan worden uitgelegd en toegepast;« en daar dat alles is geschreven met het oog op den eisch, om te betoogen, dat: »de onwaardige insinuatie een *voorwerp* had«, zullen wij zoo naauwkeurig mogelijk de onderdeelen nagaan, waaruit de nog al zamengestelde definitie bestaat.

Ziet hier de vreeselijke stelling:

»De Grondwet kan in eenen republikeinschen zin worden uitgelegd en toegepast:

1°. »Wanneer Ministers eenen zedelijken dwang op den Koning trachten uit te oefenen, al is het maar door telkens, en zelfs in zaken van ondergeschikt belang, met het nederleggen der portefeuille te bedreigen; iets hetgeen te gevaarlijker is in een land van mindere uitgestrektheid, waar weinige gevonden worden, die de geschiktheid bezitten, en hiertoe den lust gevoelen, om dáár aan die groene tafel (*) plaats te nemen;

2°. »in eenen republikeinschen zin, wanneer men daar, waar in de Grondwet *de Koning* genoemd wordt, *de Regering*, de Minister (§) wil gelezen hebben;

3°. »waar men aan den Koning zelfs de bevoegdheid betwist, om ridderorden wegens gehechtheid aan zijn persoon uit te reiken;

4°. »waar in het algemeen de besluiten des Konings niet door Hoogstdenzelve, maar door den Minister worden genomen, maar met der daad die Besluiten de onderteekening voeren van den Minister en slechts de *mede*-onderteekening van den Koning.

»Maar hoe! het is inconstitutionneel den naam des Konings in de discussie te mengen; ik heb dit meermalen hooren aanvoeren, doch het is zonderling dat juist zij, die uit hoogen eerbied voor den Monarch hierover de meeste beduchtheid aan den dag leggen, telkens bij elke grondwetsherziening het meest hebben aangedrongen op de beperking van de magt des Konings.«

Omtrent het *eerste* punt kunnen wij, na hetgeen gister door ons is gezegd, betrekkelijk de verhouding van een Minister tot een Koning in een constitutionnelen Staat, beknopt zijn. De uitdrukking »*zedelijke dwang*« is, na onze gegeven toelichting, eene magtspreuk, die op eene onwetende massa effect kan maken; maar, bij eenig nadenkens, blijkt *niets* te beteekenen.

Gewis zouden wij geen Minister rangschikken onder hen, die werkelijk den naam van *Staatslieden* verdienen, wanneer verschil van gevoelen over de geringste zaak, den Koning de keuze moest laten tusschen ontslag en vatbaarheid voor overtuiging. De Minister, die zoo weinig de hooge roeping kende, hem toevertrouwd; die zoo weinig aan het algemeen belang wist op te offeren, zou verdienen zoo spoedig mogelijk als raadsman der Kroon te worden ontslagen. De vraag is evenwel: »wat begrijpt de Heer VAN RAPPARD *onder* »*zaken van ondergeschikt belang?*« De tegenwoordige redevoering strekt immers, om eene vroegere insinuatie te *bewijzen;* de Heer VAN RAPPARD had derhalve, door één enkel voorbeeld, behooren aan te wijzen, dat inderdaad wegens eene zaak van *ondergeschikt* belang geschied is, wat, naar zijn gevoelen, is uitlegging van de Grondwet in republikeinschen zin. Daartoe roepen we nogmaals den Heer VAN RAPPARD, ten aanhoore der Natie, op. Dat *voorbeeld* bij te brengen is *zeer noodig;* want er zijn wel eens Ministers geweest — de Heer VAN RAPPARD zal het zich ook wel herinneren — die van *hoogst gewigtige belangen* geene portefeuille quaestie maakten, en ze als ondergeschikte zaken behandelden of verwaarloosden.

Maar wij behoeven eigenlijk geen *voorbeeld*, om tot de kennis te geraken van 't geen de Heer VAN RAPPARD bedoelt. Hij zegt: »*en zelfs* in zaken van ondergeschikt belang;« 't geen duidelijk aantoont, dat de Heer VAN RAPPARD de Grondwet republikeinsch acht uitgelegd en toegepast, ook wanneer, *om gewigtige zaken*, een Minister zich genoopt gevoelt, zijn ontslag te vragen of op het volgen van zijn raad aan te dringen. Is *dit* de bedoeling — en de gebezigde woorden laten geene andere uitlegging toe — ja, dan bidden wij, dat God ons steeds republikeinsche Ministers *in dien zin* schenke, dat zij, liever dan hunne overtuiging op te offeren, eene waardigheid nederleggen, waarin zij geen nut meer stichten kunnen; en dat wij behoed mogen blijven voor de terugkomst van die levenslange Ministers, wier stelselloosheid en hof-intrigues Nederland in zoo veel rampen hebben gewikkeld.

Misschien — want wij wenschen geen enkel punt onwederlegd te laten — zal de Heer VAN RAPPARD bedoeld hebben: »men moet het doen in gewigtige gevallen, maar niet *telkens*,« want ook dat woord is gebezigd. Wij antwoorden: eene Regering, die inslaapt, transigeert, met groote woorden en soms met onwaardige taal het Parlement tracht af te bluffen, die niets doet, voorzeker: zij heeft geene aanleiding (al gold ook het *beginsel*) om *telkens* in gevoelen te verschillen over gewigtige belangen; want zij denkt zelfs om die belangen niet. Maar eene Regering, die ijverig is en werkzaam, die aan de Grondwet kracht en uitvoering tracht te geven, die de constitutionnele vrijheden in het leven wil roepen, zij heeft *dagelijks* hoogstgewigtige zaken te behandelen en in staat van wijzen te brengen. Het doet er volstrekt niet toe *hoe vele malen* het geval zich kan voordoen: de vraag is alleen, *wat gebieden pligt en eerlijkheid* ZOO DIKWERF *het geval dáár is?* Alleen Ministers, zonder overtuiging: alleen Ministers, die om de portefeuille, niet om het nut dat zij behooren te stichten, Ministers zijn; die na het volk gevleid te hebben in een later tijdperk hovelingen worden; die bijvb. uit persoonlijke wraakoefening de teugels aanvatten, en die daarom zitting nemen onder een reactionnair stelsel, evenzeer als onder een meest constitutionneel: zij alleen kunnen aarzelen, die vraag te beantwoorden, zoo als het behoort.

Wij zien overigens niet in, waarom de omstandigheid, dat hier te lande *weinigen* geschiktheid bezitten, om Minister te zijn [hetgeen volkomen waar is, ofschoon toch zoo velen gelooven, dat zij in de schoenen staan van lord Palmerston of Guizot] een Minister zou moeten nopen, om te doen hetgeen tegen zijne overtuiging strijdt. Veel logischer, dunkt ons, zou uit die omstandigheid eene andere gevolgtrekking behooren gemaakt te worden. Dat er eindelijk hier te lande even weinigen zijn, *die er lust toe gevoelen om aan die groene tafel plaats te nemen*, meenen wij te mogen betwijfelen. Wij nemen zelfs aan, dat de ministrieële markt van lustgevoelenden tegenwoordig meer dan ooit overvoerd is; en wij hopen voor het heil van Vaderland en Koning, dat aan de groene tafel niet zij plaats zullen nemen, die er naar hunkeren, onder den schijn van er geen lust toe te gevoelen.

In een republikeinschen zin wordt, in de *tweede* plaats, de Grondwet, volgens den Heer VAN RAPPARD uitgelegd en toegepast, »wanneer men daar waar de Grondwet *de Koning* genoemd wordt de Minister *de Regering* wil gelezen hebben.« De beschuldiging beteekent niets voor allen, die, gelijk wij, gelijk het afgetreden Ministerie, *Koning* en *Ministers* als één beschouwen, als *de Regering* daarstellende, waarvan de Koning het Hoofd, de Ministers de leden zijn.

Maar de insinuatie wordt van bedenkelijker aard, wanneer men, gelijk de Heer VAN RAPPARD en gelijk het tegenwoordige Ministerie, den Koning afscheidt van zijne Ministers; want dan strekt de insinuatie om te betoogen, dat men den Koning heeft op zijde geschoven, en de Ministers daarvoor in de plaats gesteld. Dit inconstitutionnele stelsel voor een oogenblik aannemende, rigten wij nog eene vraag tot den Heer VAN RAPPARD: wáár en in welk geval is, in *uw* stelsel, zoo iets gedaan door het afgetreden bewind? Beschuldigingen, die zoo ze geen voorwerp hadden onwaardige insinuatiën zijn genoemd, door andere insinuatien, als bewezen te doen voorkomen, dat is wat te veel van de eerlijkheid der Nederlandsche Natie gevergd.

Zou het ons vergund zijn, een voorbeeld van uw eigen stelsel bij te brengen, dat, waar in de Grondwet *de Koning* genoemd wordt, de Minister *de Regering* wil gelezen hebben? Wij ontleenen dat voorbeeld, als de Heer VAN RAPPARD het niet euvel duidt, aan de redevoering door den Minister VAN HALL, den 20sten December in de Tweede Kamer gehouden. Nadat die Minister, voor hem en zijne collega's elk aandeel in 's lands bestuur had van de hand gewezen, gezegd had: »de Koning regeert alléén,« hetgeen zeer wel overeenkwam met de verklaring van den Minister DONKER CURTIUS »dat de Koning besluit en de Ministers maar onderteekenen,« vervolgt de Heer VAN HALL aldus: »*Wij* zullen niet voorstellen, wat zij (dat vorige Ministerie) hebben voorgesteld: eene belasting op de bezittingen. *Wij* zullen, hoop ik, belastingen afschaffen.«

Wij is hier: *de Regering*, naar uw stelsel afgescheiden van den Koning. Art. 69 der Grondwet noemt »*de Koning;*« de Minister VAN HALL wil gelezen hebben *wij:* dat is *de Regering*, die voorstelt en afschaft. Naar uw eigen stelsel, mijnheer VAN RAPPARD, is alzoo de Heer VAN HALL — welligt, omdat het in het bloed zit, — reeds begonnen, de Grondwet in een republikeinschen zin uit te leggen en toe te passen. De Heer VAN HALL zegt zelfs: »*Wij* zullen *aan den Koning* en met Zijne goedkeuring *aan u* de voorstellen daartoe doen,« en verklaarde dus niet alleen dat *wij* (*de Regering*, altijd afgescheiden van den Koning) voorstellen zullen doen aan de Staten-Geneneraal, ofschoon art. 69 der Grondwet dat regt *aan den Koning* toekent; maar deed daaruit ook zien, dat de Koning eigenlijk niet besluit en mijnheer VAN HALL slechts onderteekent, gelijk de Heer DONKER CURTIUS zou hebben willen doen gelooven; maar dat wel degelijk de Heer VAN HALL *voorstelt* en de Koning slechts, bij goedkeuring, *onderteekent.* — Waar is de *république déguisée* minder verborgen dan bij het tegenwoordig Ministerie, wanneer de onzinnige leer van den heer VAN RAPPARD opging?

Het *derde* bewijs van eene republikeinsche uitlegging en toepassing der Grondwet — en wij wijzigen hier, om de orde onzer gedachten, de orde, waarin de bewijzen zijn aangevoerd — vindt de Heer VAN RAPPARD daarin, dat, in »het algemeen de besluiten des Ko»nings niet door HD., maar door den Minister worden »genomen, waar met der daad die Besluiten de onder»teekening voeren van den Minister en slechts de mede»onderteekening van den Koning«.

Indien dit ooit gebeurd ware, *indien* ooit de Koning gecontrasigneerd had een Besluit, *door den Minister genomen; indien* ooit een Minister een Besluit had genomen, waartoe de wet hem niet bevoegd gemaakt of de Koning hem niet gemagtigd had: zoodanig Minister ware ten hoogste misdadig. En deze stelling wordt vooropgezet, om te *betoogen* de insinuatie eener *republique déguisée?* Wij wachten van den Heer VAN RAPPARD een bewijs, een enkel voorbeeld slechts, dat zoo iets ooit onder het vorig bewind heeft plaats gegrepen. Zoo lang de Heer VAN RAPPARD dat voorbeeld niet levert, noemen wij, met de bedoeling waarmeê zij is geschreven, de insinuatie verachtelijk, en die haar nogtans volhoudt een *lasteraar.*

Het *vierde* bewijs van eene republikeinsche uitlegging en toepassing der Grondwet, is, voor den heer VAN RAPPARD daarin gelegen, »wanneer men aan den KONING ZELFS *de bevoegdheid betwist*, om ridderorden WEGENS GEHECHTHEID AAN ZIJN PERSOON uit te reiken!«

Laat ons eens zien, waartoe de ridderorden eigenlijk zijn ingesteld.

(*) Wij meenen onzen lezers te moeten herinneren, dat de heer VAN RAPPARD zeer moedig staat te spreken, *als of* hij in de Tweede Kamer zich bevond waarlijk *tegenover* zijne tegenpartij. Het is eene dramatische voorstelling. Alligt zou men anders op het denkbeeld komen, dat de volksvertegenwoordiger, die van *de Nederlander* eene groene tribune maakt, daarom alleen van eene *groene tafel* spreekt: de ministerstafel wordt bedoeld.

(§) De constructie is wat houterig. Het is vreemd, maar zelfs [illegible] VAN RAPPARD beijvert zich, den kernachtigen stijl van [illegible] Aan [illegible] na te bootsen, [illegible] van de [illegible] maar mislukte poging wordt opnieuw de fabel [illegible] hondjes bewaarheid.

A. *De Militaire Willemsorde.*

Alzoo Wij in aanmerking hebben genomen, dat het toelaten van vereerende belooningen aan, en het dragen der daartoe behoorende teekenen of decoratien door diegenen, welke zich van de pligten aan de krijgsdienst te water en te lande verbonden, *door uitstekende daden van moed, beleid en trouw* hebben gekweten, bijzonder geschikt is tot opwakkering en aankweeking dier krijgshaftige deugden; en dat ook uit dien hoofde bij meest alle Europesche mogendheden *militaire orden van verdiensten* zijn ingesteld, dat het bovendien voor den militairen stand vereerend is *en tot een prikkel tot het verrigten van groote daden* kan verstrekken, wanneer elk en een ieder van dien stand, van den hoogsten tot den laagsten in rang, in het geval zijn om, *door schitterende bedrijven* in het verwerven van zoodanige eervolle onderscheidingsteekenen te kunnen deelen, en dat Onze verheffing tot den Nederlandschen Troon eene geschikte gelegenheid is, om voor ons krijgsvolk te water en te lande eene zoodanige eervolle militaire orde in te stellen.

Zoo is het, enz.

Art. 1. Er wordt ingesteld eene orde, strekkende tot belooning van uitstekende *daden van moed, beleid en trouwe*, bedreven door diegenen, welke, zoo ter zee als te lande, in welke betrekking ook en zonder onderscheid van stand of rang, *Ons en het Vaderland* dienen.

Deze orde zal echter *in bijzondere gevallen* ook kunnen worden gegeven aan vreemde militairen, niet in Nederlandsche dienst zijnde. (Wet van 30 April 1815 No. 5, Stbl. No. 33.)

B. *De ridderorde van den Nederlandschen Leeuw.*

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het uitdeelen van vereerende onderscheidingsteekenen aan hen, *die door beproefde vaderlandsliefde, bijzonderen ijver en trouw in het volbrengen hunner burgerpligten of buitengewone bekwaamheden in wetenschap en kunsten*, zich eene billijke aanspraak op *de algemeene achting*, en Onze erkentenis verworven hebben, eenen heilzamen invloed oefenen kan op de aankweeking van *deugd* en *kennis*;

Zoo is het, enz.

Art. 1. Er wordt ingesteld eene orde, strekkende ter vereerende onderscheiding van alle Nederlanders, die bewijzen geven *van beproefde vaderlandsliefde, bijzonderen ijver en trouw in het volbrengen hunner burgerpligten of buitengewone bekwaamheden in wetenschappen en kunsten.*

Deze orde zal, *in bijzondere gevallen* ook aan vreemdelingen kunnen gegeven worden, (*Wet* van 29 Sept. 1814 n°. 49, Staatsbl. n°. 47.)

Waar staat nu, in deze beide wetten, geschreven, dat de Nederlandsche ridderorden *mogen* gegeven worden „wegens gehechtheid aan den *persoon* des Konings?"

Onze ridderorden zijn geene *huisorden*. De orde van Luxemburg, de Eikenkroon, moge ter vrije beschikking staan van den Groothertog; zij moge kunnen gegeven worden aan speellieden en tooneelspelers, aan kamerheeren, die de bevalling eener prinses komen aankondigen: de Nederlandsche ridderorden hebben bij ons eene door de wet geregelde hoogere bestemming, die niet overschreden *mag* worden.

Dat onze ridderorden geene *huisorden* zijn, maar *staatsinstellingen*, wordt reeds door art. 64 der Grondwet van 1815 bewezen. Men vindt die instellingen niet omschreven in de IIde afdeeling, waar over den *persoon* des Konings wordt gehandeld, d. i. over het inkomen, dat Hem gegeven, de verblijven, die voor Hem gereed gemaakt, de vrijdom van belasting, die verleend zal worden, over de prinsen van Zijn bloed, de inrigting van Zijn huis; maar *de ridderorden* komen voor in de VIde afdeeling: *van de magt des Konings*; en zij worden dáár aan eene wettelijke regeling onderworpen.

Door Nederlandsche ridderorden alzoo te verleenen „wegens gehechtheid aan den persoon des Konings", zou men gaan *buiten de wet*. Die wet heeft gewild — wij hebben haar woordelijk medegedeeld — dat onze ridderorden geen koninklijk speelgoed zouden zijn, noch verlaagd worden tot een versiersel voor de heeren en knechts van de hofhouding.

Inderdaad; in een vorig tijdperk werden die ridderorden misbruikt. De heer VAN RAPPARD houdt van kwinkslagen, blijkens het later mede te deelen slot van zijne redevoering; hij vergunne ons dan ook, dat wij herinneren aan de welbekende *lintworm* en de *St. Nicolaas ridders*. Hebben wij niet nog in 1849 door het Ministerie DONKER-DE-KEMPENAER, den Nederlandschen Leeuw zien wegschenken aan ALEXANDRE DUMAS, wiens geestige, maar zedelooze romans elke eerbare huismoeder doen sidderen, als hare dochters die lezen? Zijn dit de *bijzondere gevallen*, in welke, volgens de bedoeling *der wet*, de Nederlandsche Leeuw ook aan vreemdelingen kan gegeven worden?

Maar wij vragen den heer VAN RAPPARD, welke *bewijzen* hij aanvoeren kan, dat het verleenen van ridderorden is geweigerd? Of put die heer de bewijzen *uit zijne eigene familie?*

Welke bewijzen, vragen wij nog eens, heeft de Heer VAN RAPPARD? Meer dan ooit is hij verpligt ze te geven of schuld te belijden. Wij houden de insinuatie voor een *logen*. De Koning *kan* niet buiten de wet *willen* gaan; *kan* geene onwettigheid willen. En dit zou het geval zijn, wanneer *waarheid* ware, wat de Heer VAN RAPPARD insinueert. Ziedaar reeds de eerste vrucht van het heillooze stelsel, om den naam des Konings steeds in de discussiën te mengen. Terwijl het constitutionnele stelsel den Koning verheven acht boven alle partijen en den Minister voor hetgeen gebeurt, verantwoordelijk stelt, valt, ten gevolge van het stelsel van den Heer VAN RAPPARD en de zijnen, elke beschuldiging op den Koning terug. Hier zien wij, dat de Heer VAN RAPPARD, indien zijne insinuatie grond had — en wij zeggen, dat zij is *een logen* — den Koning beschuldigt van iets gewild te hebben, dat de wet *verbiedt*.

Wie hier de waardigheid der kroon meer handhaaft, de constitutionnele partij of de heillooze partij, waartoe de Heer VAN RAPPARD behoort, laten wij gerust ter algemeene beoordeeling over. Zonderling klinkt dan ook de tirade van den Heer VAN RAPPARD (waarmede wij *dit* art. besluiten zullen): „Maar hoe! het is inconstitutionneel den naam des Konings in de discussie te mengen; ik heb dit meermalen hooren aanvoeren, doch het is zonderling dat juist zij, die uit hoogen eerbied voor den Monarch hierover de meeste beduchtheid aan den dag leggen, telkens bij elke Grondwetsherziening het meest hebben aangedrongen op de beperking van de magt des Konings!"

Ja, het is inconstitutionneel; het is de *ondermijning* van de waardigheid en het gezag des Konings. Het is geene *république déguisée*, maar eene *république ouverte!*

De insinuatie eindelijk, dat men steeds op de beperking en de magt des Konings heeft aangedrongen, wacht mede op eenig bewijs, met in achtneming altoos van de hoofdvoorwaarde, dat wij hebben een *constitutionnelen* koning, hetgeen niet overbodig schijnt, den Heer VAN RAPPARD opzettelijk te herinneren. Doch de heer VAN RAPPARD kan welligt, als hij zoeken wil, bewijzen aanvoeren, dat men wel eens op de beperking van de magt des Konings heeft aangedrongen. Bij voorbeeld is niet het volgende gezegd? „Naarmate „de verlichting toeneemt en de maatschappij meer van „den natuur-staat afwijkt, *wordt de regering van een „enkele meer* ONMOGELIJK en wordt het noodzakelijk „*aan velen het regt toe te kennen, om eenig deel aan „het bestuur te nemen.* Welk *éénling* kan omvatten de „verhouding en den omvang met andere natiën, het „diplomatiek verkeer met haar? al de behoeften van „bescherming naar buiten, ter zee en ter land? de „belangen van handel, landbouw en nijverheid? de „onderlinge waarborg tegen zeeën en stroomen? de „bescherming onderling door goede regtsbedeeling met „al wat dit aankleeft? Wie kan op 3000 uren afstands „koloniën besturen? De regering *van eenen* is BELAGCHELIJK in onzen tijd, die van allen onmogelijk; er „moet dus zijn een midden, en dat moet zóó ingerigt „zijn, dat mannen van verstand en kunde zich kunnen „voordoen en ontwikkelen. Dat is thans het geval niet. „Onze regering is, *noodwendig*, die der *middelmatigen* „bij een kundig Vorst, der *dommen* bij een onkundig „vorst, der INTRIGANTEN bij een zwak Vorst."

Dat noemen wij waarlijk een kras aandringen op *de beperking* van de magt des Konings.

Van wien zijn *deze* woorden?

Van THORBECKE?

Neen, van den man, die in 1853 zegt: de Ministers hebben geen *deel* in de regering; de Koning (de éénling) regeert alléén, de Ministers teekenen maar, wat hun wordt voorgelegd..... het is DONKER CURTIUS, de tegenwoordige Minister van Justitie!

Heeft de Heer VAN RAPPARD, bij het doen van zijne insinuatie, *dit* voorbeeld voor oogen gehad? Wij wachten het antwoord af.

Bij het onderzoek van de vraag, in hoever de afschaffing van den accijns het vleesch toegankelijk voor de mindere standen zal maken, hebben zelfs de zeer enkelen, die, welligt onbevooroordeeld, het voorstel hebben overwogen, geheel ter zijde gesteld eene voorname bepaling, die in het voorstel voorkwan, ten gevolge waarvan *aanvoer* van vleesch uit alle andere landen, uit Noord- en Zuid-Amerika te verwachten ware geweest.

De heer VAN BOSSE heeft dit volgenderwijze geleverd:

Bovendien, Mijne Heeren, heeft men bij deze geheele redenering een zeer essentieel punt uit het oog verloren, namelijk dit: dat ons voorstel niet alleen is een voorstel tot afschaffing van den accijns op het vleesch uit het buitenland nagenoeg geheel vrij van regten te stellen. Zij die beweerd hebben (en ik zal straks misschien op dat argument terug komen), dat, als in Engeland de prijzen van het vee goedkooper waren dan hier welligt vleesch uit Engeland hier zou ingevoerd worden — en tot mijn leedwezen heb ik bemerkt, dat ook de Minister van Finantien ons tarief niet goed in zijn geheugen heeft gehad — die sprekers zeg ik, hebben vergeten dat men thans hier *f* 8 of *f* 10 invoerregt heeft te betalen. Werd ons voorstel aangenomen dan zou dit bezwaar vervallen, dan zouden wij, even als in Engeland plaats heeft, aanvoer uit alle landen kunnen ontvangen hetgeen thans niet het geval is. Niets zou dan beletten, dat wij partijen varkenvleesch uit Noord-Amerika en rundvleesch uit Zuid-Amerika ontvingen. Ware dit het geval, het zou noodwendig van invloed zijn op den prijs van het vee hier te lande — en dit belangrijke punt heeft men tot hiertoe geheel over het hoofd gezien.

De Minister van Finantiën deed in de zitting van 20 December jl. aan *het Dagblad van Leijden* de eer, eene zinsnede uit een hoofdartikel aan te halen.

„Neen, wij vreezen den uitslag niet," zoo schreef men onlangs in een van onze dagbladen; „neen wij vreezen den uitslag „niet; maar hoe die ook zijn moge, wij zullen het blijven „betreuren, dat het voorstel gedaan is. Men heeft toch bij de „Natie voedsel gegeven aan het denkbeeld, dat een voortdurende „afschaffing van belasting mogelijk is; men heeft voedsel gegeven „aan de dwaling, dat inderdaad de Regering bij magte is om meer „dan zij doet, te gemoet te komen aan den druk der tijdsom„standigheden. Wij duiden het der groote menigte niet kwalijk, „dat zij zich door dergelijke voorstellingen, door zulke mannen „ondersteund, laat wegslepen, maar wel hun, van wie wij niet „verwacht hadden, dat zij zulk een weg zouden inslaan om, hun „doel te bereiken."

De Minister had er zeker belang bij, het dagblad niet te noemen, dat stellig op zijne genadige ondersteuning rekening maken kan.

Nogtans; — het is reeds veel dat een Minister van „de tegenovergestelde rigting" waarde hecht aan het gevoelen van een dagblad; — onverschillig dus, van welke kleur, is het in het vervolg, ook naar deze wenk van den Minister, van belang te achten, *op het gevoelen der dagbladen te letten* en te oordeelen, niet *over welk dagblad*, maar over het *uitgedrukt gevoelen.*

In dit geval mogen wij dus het gevoelen van *het Dagblad van Leijden* als het gevoelen van den Minister beschouwen.

En waar komt het op neêr?

„De Minister betreurt het indienen van het voorstel."

Ofschoon hij den uitslag niet vreest, acht hij de indiening van het voorstel betreurenswaard; — omdat de Minister als eene openbaring der „tegenovergestelde rigting" zeker gedacht heeft over de afschaffing van eene belasting?

Men zegt, dat de Minister VAN DOORN niet al te voortvarend is in zijn overleg, in zijn besluit, in zijne uitvoering, in zijne werken. Teregt is dan het indienen van het voorstel te betreuren; — want „bij die Natie bestaat het „denkbeeld, dat afschaffing van belastingen mogelijk is!" Het voorstel der negen leden heeft slechts dat denkbeeld *gevoed, versterkt, verlevendigd*, ja, maar het denkbeeld BESTOND bij *de Natie*. Wanneer *het Dagblad van Leijden*, en het tegenwoordig Ministerie spreken van *de Natie*, dan moet natuurlijk alléén gedacht worden *aan dat uitnemende deel, aan de groote meerderheid der bevolking van Nederland, aan de kern der Natie, met een gescholt gevoel* — in tegenstelling van *de Natie die de Grondwet* bedoelt.

Dat *denkbeeld* der Natie is evenwel eene dwaling. „De „Regering is *niet* bij magte, *meer dan zij doet* (!!) „te gemoet te komen aan den druk der tijdsomstandigheden."

Wij hebben dus in den eersten tijd *van dit Ministerie* niets meer te [illegible] of afschaffing van belastingen kan strekken. Daarvan nemen wij acte.

De Fakkel van 30 December geeft eene beschouwing of *protestantsche herinneringen over het jaar* 1853, — en zegt o. a.:

„Zoo in de engte gebragt, bleef er voor het Ministerie niets anders over dan zijn ontslag te vragen. Het volgde in zoo ver, dat de heeren Thorbecke, van Bosse, Strens en van Zuijlen werden ontslagen, en dat van Reenen, van Doorn, Donker Curtius en van Hall in hunne plaats werden benoemd, terwijl daarenboven de heer Lightenvelt tot Min. van R. Eeredienst werd verheven. De Tweede Kamer werd tevens ontbonden.

„*Boezemden de namen der nieuwe Ministers vertrouwen in bij hen, wien de zaak van het Protestantisme boven alles ter harte gaat? Neen.* En toch waren deze edelmoedig genoeg, om het als pligt te erkennen, dat men in de gegeven omstandigheden zijne stem bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer op geene andere mannen moest uitbrengen, dan waarvan men zich verzekerd mogt houden, dat zij het Ministerie in al wat regt en goed was, krachtdadig zouden ondersteunen.

„De nieuwe Kamer kwam bijeen, en de troonrede boezemde vertrouwen in; maar reeds bij de beraadslagingen over het adres in antwoord op de troonrede bleek het, dat het nieuwe Ministerie zich op eene soort van onzijdig standpunt had geplaatst en zich tot taak had gesteld, niet om het verkeerde goed, om het gedane ongedaan te maken, maar om het, als 't ware te wettigen.

„Maakte het nieuwe Ministerie zich bij het Protestantsche [illegible] *zaken verwacht? Het had verwacht, dat Thorbeckiaansche ambtenaren zouden worden ontslagen, dat de Roomschen bij het begeven van posten, ambten en bedieningen nu zouden worden voorbijgegaan, dat de Nederlandsche gezant uit Rome zou worden teruggeroepen*, DAT ER MET ÉÉN WOORD REAGEREND ZOU WORDEN GEHANDELD. Niets van dat alles wordt gezien. En omdat niets van dat alles werd gezien, daarom werd het Ministerie van Hall al spoedig de voortzetting van het Ministerie Thorbecke geheeten."

Twijfelt men nu nog langer aan het bestaan van *een volkswaan van den dag?*

Is het evenwel geen verraad, gepleegd aan het karakter van het protestantsche deel der Nederlandsche natie, wanneer de organen van eene oproerige en heerschzuchtige klerikale partij als „de wensch en de verwachting van het Protestantsche volk" doen voorkomen, dat partijzucht en godsdiensthaat in Nederland zullen worden ten troon verheven, bestendigd en bewierookt?

Is het niet opmerkelijk, dat, hoe ook door den Minister van Hall met de woorden „tegenovergestelde rigting" en „diepe kloof" geschermd wordt, de meeste dagbladen integendeel blijven gelooven aan eene verbloemde *voortzetting* der oude rigting?

Buitenland.

ENGELAND.

Het Parlement is tegen den 31 Januarij bijeengeroepen, «tot afdoening van dringende en gewigtige zaken.»

De taak onzer voornaamste bladen bij gelegenheid van die bijeenroeping is oorlogzuchtiger dan ooit. De *Times* b. v. geeft te kennen, dat zelfs vóór de bijeenkomst van het Parlement hoogstgewigtige gebeurtenissen kunnen hebben plaats gehad, «welke het vraagstuk van vrede of oorlog zullen hebben beslist, en dat het meer dan mogelijk is, dat H. M. de Koningin zich den 31 Januarij in de treurige noodzakelijkheid zal bevinden van den troon mede te deelen, dat de vrede, dien wij gelukkig acht en dertig jaren lang genoten hebben, ten einde is.» Het blad houdt het er voor, dat zelfs terwijl het dit den 31 December schreef «eene botsing reeds werkelijk kon hebben plaats gehad en eene worsteling was begonnen, waarvan het einde niet te voorzien was.»

«Mogt (vervolgt het blad) het lot reeds voor het bijeenkomen van het Parlement zijn geworpen, dan zal dat ligchaam zich belast zien met pligten te vervullen, onbekend aan allen, eenige weinige zijner leden uitgezonderd, en zeer verschillend van de Kamer verantwoordelijkheid van vreedzame verbetering en voortgang van hervorming. De eer van Engeland, het evenwigt van magt, de bescherming van den zwakke, de beteugeling van den sterke, de leiding van den oorlog, de wijsheid van krijgsondernemingen, het voldoende van wapeningen, de keus van officieren, de nationale dankbaarheid, aan heldhaftigheid, verschuldigd, de eere aan gevallenen, de dankbetuigingen voor de zege, en mogelijke vernederingen bij tegenspoed en nederlaag, zoo versch als deze zaken nog in de geheugenis kunnen liggen zelfs van 60jarigen van ouderdom, zullen toch zeer nieuw en zeer vreemd klinken aan de lieden, wier ondervinding zich bepaalt tot partijveeten, innerlijke geschillen en diplomatische woordentwisten. Zoo pijnlijk als het vooruitzigt ongetwijfeld moge zijn, wordt de geest daardoor toch ook tot eene sterkte en waardigheid verheven, die zich op de hoogte der zaak plaatst daar het niets minder geldt dan de zoete genietingen en gewoonten van een langdurigen vrede door de harde werkelijkheid van den oorlog te doen vervangen. De worsteling, die ons over 't hoofd hangt, is toch zoo ontzettend, dat die, niet onjuist, is vergeleken met die, welke geëindigd is door den val der Grieksche vrijheid en de vestiging van het zoogenaamde Grieksche keizerrijk; en wij zien nu de vervulling van de voorspelling over Europa van den grootsten veroveraar der latere tijden.»

Die lessen van de geschiedenis en de waarschuwingen van het genie erlangen nog meerdere kracht in den strijd van klassen en stammen, welke ieder rijk en iedere gemeente van Europa verdeeld houden en die maar al te gereede brandstof voor een algemeenen krijg opleveren. (Gelukkig de Staten, die zich bij deze blijkbare bedoeling van het Engelsch blad rustig en eendragtig weten te houden). Als het woord eens gesproken is, zullen millioenen zich plotseling elk aan zijne zijde scharen, en de partijen uitmaken voor het groot en bloedig spel. Dat is het vooruitzigt, dat voor ons ligt; dat is de gesteldheid van zaken, waaronder het Parlement te zamenkomt; en het zal van hetzelve, in geene geringe mate, afhangen, de algemeene beweging te verhoeden, te matigen, te leiden, te beheerschen.»

Het blad uit bij dit alles, zijne vreugde daarover, dat de strijd der partijen in eigen boezem gelukkig ten einde is gebragt, dat men niet meer zal behoeven te vragen of een generaal of een vlootvoogd van de gevoelens der Tory- of de Whigs- partij eene zege behaald, eene onverhoopte ramp geleden heeft «geen steunen van den vijand» uit partijdrift kan meer plaats grijpen, als één man zullen alle Britten alle opofferingen voor de zaak des Vaderlands en het regt der volken veil hebben, en de regering heeft op het oog, door de meest mogelijke aanwending van kracht te gelijk aan den oorlog zoo spoedig doenlijk een einde te maken. Intusschen ontveinst de *Times* zich niet, dat die strijd van verbazenden omvang zou zijn, «dat hij zich uitstrekken zou van de Oostzee tot de Kaspische zee, en van deze tot de Ganges, en van de Ganges tot hoog in de stillen Zuidzee.» Het blad hoopt, dat allerwege de Britten die kracht en die volharding, overeenkomstig de grootheid van het gevaar, zullen toonen, welke zij bij zoo menigen ongelijken strijd hebben doen blijken.» Nog vele aansporingen [illegible] bij vele betoogen over het regt, dat Engeland en Frankrijk in deze voorstaan, en over de kracht, welke die overtuiging moet geven.

Andere bladen spreken op gelijken toon, en sommige veel scherper; althans merkt men in den *Times* nog eene diepgevoelde zucht tot behoud des vredes, als het met 's lands eer overeen te brengen is, een toegeven alleen als het ware aan eene «treurige noodzakelijkheid.» In dat opzigt schijnt het blad nog altijd de stelling van lord Aberdeen uit te drukken. De tolken van lord Palmerston gaan veel verder, zijn uittartende tegen Rusland en meenen, dat deze oorlog strijdig met de belangen van Engelands handel is; zij zeggen, dat de uitwegen naar America en Australië toch blijven bestaan, dat men er nieuwe in Frankrijk krijgt niet alleen, maar dat juist door dezen oorlog nieuwe bronnen in het hart van Azië geopend zullen worden, welke thans door allerlei aan- en invallen en beperkingen voor het overige der wereld zijn afgesloten. Men ziet hieruit de strekking om den oorlog, waartoe de regering duidelijk al hare maatregelen heeft genomen, in afwachting van de zamenkomst van het Parlement, bij het volk meer en meer [illegible] te doen vinden. Er hebben ook verschillende vereenigingen plaats gehad (maar nog niet in de [illegible]

(hoofdstad), waarin gewaagd is van de mogelijkheid, dat eerlang de zee- en landmagt tot gewigtige diensten zouden kunnen geroepen worden.

Ter beurze doet zich, ondanks, dit alles, zekere schemering van hoop op, dat de zaken nog tot een minnelijk vergelijk zouden zijn te brengen, en ware het niet dat de *Times* en andere bladen op eene zoo blijkbaar stellige wijs van werkelijke of aanstaande vijandelijkheden spraken, hij zou zich zeker reeds meer aan die vleijende hoop overgegeven. Men is nu in gespannen verwachting van de ophanden gebeurtenissen in het Oosten, waarop de betoogen in de ministeriële bladen telkens terugwijzen, alsof die thans reeds hebben plaats gehad, waarschijnlijk dragen zij kennis van den aard der gegevene bevelen, waaromtrent men bij het publiek nog in het onzekere verkeert; doch die, volgens den toon dier bladen, niet geschikt voorkomt, om den vrede te bewaren. (*Zie voorts onder Turkije.*)

— Men meldt, dat Dr. Bowring benoemd is tot opvolger van Sir G. Bonham, als Gouverneur van Hongkong en bestuurder van de Britsche zaken in China.

— Onze dagbladen nemen met gretigheid een berigt uit een Nieuw-Yorksch blad over, dat de Russen de Engelschen en Amerikanen ook in de Stille Zuidzee, op de Sandwichs eilanden, gelijk in Japan, willen dwarsboomen doch dat de Ver. Staten daarop een waakzaam oog houden.

— De laatste staat der Engelsche bank wijst eene vermeerdering van den voorraad van specie aan, ten bedrage van 204.530 p. st. Wegens de aanzienlijke aanvoeren van goud in de laatste weken, had men verwacht, dat de vermeerdering veel grooter zou zijn. Het schijnt, dat bij voortduring veel specie van Engeland naar andere landen verzonden wordt.

FRANKRIJK.

Niet onbelangrijk zal het voorkomen de aanspraak mede te deelen, waarmede Prins Napoleon de commissie wegens de tentoonstelling heeft geopend. (zie ons vorig n°.) Zij luidt aldus:

«Mijne Heeren! De Keizer heeft ons eene gewigtige en eervolle taak opgedragen, door ons te belasten met de regeling van den aanstaanden grooten wedstrijd, in welken de Fransche natie eene waardige plaats zal bekleeden, door de geestdrift, waarmede industriëlen en kunstenaars het tot hen gerigte beroep zullen beantwoorden.

«Het is onze dure verpligting ten aanzien van den vreemdeling, om hem met welwillendheid en onbeperkte gastvrijheid te ontvangen.

«In onze vergadering worden alle beginselen der staathuishoudkunde vertegenwoordigd, niet opdat eene onvruchtbare beraadslaging plaats hebbe, welke geheel buiten den ons aangewezen werkkring is gelegen, maar opdat allen met gelijke ijver, hoedanig ook hunne denkwijze zij, kunnen medewerken tot het welgelukken eener onderneming, die Frankrijk en Europa in de negentiende eeuw gelijkelijk tot eere zal verstrekken.

«Op dit punt, Mijne heeren, mag onder ons geen verschil bestaan.

«De Keizer heeft een afdoend bewijs gegeven van zijne onpartijdigheid, door in eene vergadering te vereenigen de beroemdste burgers, zoowel in de staatkundige en wetenschappelijke vakken, als in die van de schoone kunsten, de nijverheid en den koophandel. Voor de eerste maal zal aan de algemeene tentoonstelling van nijverheid eene algemeene tentoonstelling van schoone kunsten zijn verbonden. Het was ons land voorbehouden, om in dezen een eersten stap te doen, die zoozeer overeenkomstig is met de nationale zucht voor vooruitgang.

«Ik vertrouw dat goede trouw ons zal leiden, bij het opstellen onzer verslagen, en uw voorzitter roept de toegeeflijkheid uwerzijds in, waaraan hij zoozeer behoefte heeft. Gevoelende dat mijne krachten niet in alle deelen berekend zijn voor de belangrijke taak, welke de Keizer mij heeft opgedragen, wil ik ten minste den warmsten ijver aan den dag leggen en mijn ernstigen wil toonen, om het goede te bewerken, hetgeen zoozeer noodig is tot het bereiken van het doel.»

ZWEDEN. — DENEMARKEN.

Volgens een berigt uit Berlijn, wordt steeds tusschen Zweden en Denemarken onderhandeld over het sluiten van een of- en defensief verbond. Men voegt er bij herhaling bij, dat Zweden zich te land en ter zee wapent, en dat Denemarken zijne kusten versterken en Kopenhagen in staat van verdediging stellen zal.

RUSLAND.

In berigten uit Petersburg tot den 24 Dec. wordt gemeld, dat naar luid van officiële mededeelingen van den generaal Woronzow, de behaalde voordeelen bij de gevechten van den 26 Nov. en den 1sten Dec. een diepen indruk op de vijandelijke troepen zoowel als op de grensbewoners van het Turksche grondgebied in dat oord, schijnen gemaakt te hebben. Naar luid dezer opgaven, is het eerste gevolg van de behaalde overwinning op het corps, van den Seraskier van Erzerum geweest, dat eene talrijke afdeeling Turken, welke van Bajazet naar de zijde van Erivan was op gebroken, het niet afgewacht heeft, dat de Russische krijgsmagt, welke door den generaal Betitoff was afgezonden, om zich daartegen te verzetten, zich tot dat einde van Alexandrinopel in beweging heeft gesteld, maar haastig is teruggetrokken.

Wat het corps betreft, hetwelk op den 1sten Dec. is verslagen, hetzelve is onmiddellijk daarop met zooveel overhaasting naar de zijde van Kars geweken, dat het in zijne vlugt derwaarts alles van zich heeft geworpen, wat het daarin zoude hebben belemmerd.

— Het rescript van Z. M. den Keizer van Rusland aan den admiraal Nachimow luidt onder anderen [illegible] vernietiging van het Turksch eskader [illegible]

jaarboeken door eene nieuwe overwinning verheerlijkt, die in de geschiedenis van het zeewezen altijd gedenkwaardig zal blijven. De statuten van de militaire orde van den grooten martelaar en zege-aanbrengenden *Georgius* bepalen de belooning van de door u behaalde zege. Met genoegen daaraan voldoende, erkennen wij u als ridder van deze orde, van de tweede klasse, met het groote kruis.»

Bij een ander rescript is aan den bevelvoerenden generaal van het zesde Corps des Russischen actieven legers voor het bijeenbrengen van de reserve van het Kaukasische corps, van het zesde corps zelfs en in het algemeen van al de reserven enz. van geheel het leger, eene met het beeld des Keizers en met brillanten versierde doos ten geschenke gegeven.

Z. M. de keizer heeft aan Danielo den vorst der Montenegrijnen, een belangrijk geschenk in geld doen toekomen, ten einde onder de bergbewoners, die door den druk des tijds in behoeftige omstandigheden zijn geraakt, te worden verdeeld.

— De berigten uit de vorstendommen melden, dat de Russische overheden de Wallachysche nationale krijgsmagt in allen deele ten haren behoeve schijnen te zullen aanwenden. De Russische generaal Engelhardt heeft het eerste regiment infanterie in oogenschouw genomen, en hetzelve zeer geroemd, ter zake der krijgshaftige houding der manschappen. Hij heeft deze op eene indrukwekkende wijze toegesproken, en hun opmerkzaam gemaakt op den roem, dien zij zouden kunnen moogsten, in den strijd voor de regtmatige zaak van den keizer der Russen. Van dit regement hebben de onderofficieren bij die gelegenheid elk twee zilveren roebels en de soldaten elk één zilveren roebel ten geschenke bekomen.

In brieven van de grenzen van Zevenbergen wordt gemeld, dat aldaar het gerucht vrij algemeen verbreid was, dat de bevelvoerende Turksche generaal aan den Donau, Omer pacha, geen ander doel had, dan om de hoofdmagt der Russen naar de zijde van Widdin te lokken, en dan den Donau op een der meer benedenwaarts gelegene punten over te trekken, en hen in hunne belangrijkste lijnen van gemeenschap te bedreigen of te belemmeren. De Russische bevelhebber schijnt intusschen op eene dergelijke beweging verdacht te zijn geweest, en heeft, voor de veiligheid van Bucharest het kamp van Budestie aanzienlijk versterkt.

Tot dus verre wacht de generaal *Gortschakoff* op de aankomst van geheel het derde corps, alvorens den togt naar Kalefat te ondernemen, ten einde in elk geval de middelen van gemeenschap met Bucharest en Moldavie te verzekeren. Ten aanzien van de versterkingen, welke de Turken ter verdediging van Kalefat hebben opgeworpen zijn de berigten zeer verschillend. Die plaats zelve is zeer armoedig, maar niet onbelangrijk, als bestreken door het geschut uit de verschansingen op den regter-oever van de Donau; volgens sommigen, zouden de Turken niet alleen de genoemde plaats van uitgebreide veldwerken hebben voorzien, maar zelfs mijnen hebben aangelegd, om een aanval der Russen met te meer voordeel te kunnen afweren.

— Men wilde te Parijs, (den 31 Dec.) weten, dat de Russische keizer het antwoord op de voorstellen der Weener conferentie, den 20sten van Petersburg heeft afgezonden. De genoemde monarch moet hoofdzakelijk hebben verklaard, dat hij allezins bereid was, om de voorstellen in overweging te nemen, welke hem door tusschenkomst der conferentie, van de zijde van Turkije mogten worden aangeboden; maar dat hij niet kon gedoogen, dat eenige mogendheid zich feitelijk mengde in het hangende staatkundige vraagstuk, 't welk niet anders kon worden opgelost, dan regtstreeks door Rusland.

TURKIJE.

De jongste berigten uit Konstantinopel per telegraaf zijn van den 20. Er heeft aldaar blijkbaar eene crisis plaats gehad, nopens welker juisten aard en gevolgen men eerst door de omstandige regtstreeksche berigten bepaaldelijk inlichting zal kunnen erlangen.

Er waren in de laatste dagen vele raadsvergaderingen van den Divan gehouden, onder den indruk van het gebeurde bij Sinope en de verliezen in Azië; het schijnt dat de vredes-partij weder de overhand behouden had en dat daarop eene beweging, ook nu van de ulema's uitgegaan, heeft plaats gehad. Die beweging is bedwongen, en dit heeft, volgens den telegraaf, *geleid tot eenen wapenstilstand tusschen de Russen en Turken.*

(Terwijl dit altoos eene mogelijkheid tot vredelievende beslechting overlaat, is het nu de vraag of de vereenigde vloten wel aan den nadrukkelijken last zullen hebben te voldoen, waarvan de Engelsche en Fransche bladen gedurig gewagen. De Fransche *Moniteur* beschouwt de door de Porte aangenomen vredes-voorwaarden, welke het sluiten van eenen wapenstilstand zijn voorafgegaan, als een ultimatum tegen Rusland.

Binnenland.

's Gravenhage, [illegible] Januarij.

Z. M. heeft benoemd tot regter-plaatsvervanger in de arrondissements-regtbank te [illegible], mr. H. A. L. Hamelberg, advocaat aldaar.

Z. M. heeft aan den heer J. L. W. Seyffardt, op verzoek een eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Elburg; aan den heer B. Aalbers, op zijn verzoek als ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Krimpen aan de Lek; aan den heer O. Meinsma, op zijn verzoek als ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Meppel, allen behoudens aanspraak op pensioen.

Z. M. heeft de ontvangkantoren der direkte belastingen en accijnsen te Elburg en Doornspijk vereenigd in één kantoor, hoofdplaats Elburg, en benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Elburg c. a., den heer J. G. A. Sonnevelt, thans ontvanger te Doornspijk. Voorts zijn benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Wijk c. a., den heer Ch. van Goudriaan, thans visiteur der in- en uitgaande regten en accijnsen te Rotterdam; en tot ontvanger der in- en uitgaande regten te Veenebrugge (Overijssel), den heer A. Ritte, thans visiteur der in- en uitgaande regten en accijnsen te Zwolle.

---

* In de laatste dagen is er alhier een veelvuldig gebruik gemaakt van het rijden met narresleden. Men merkte daaronder vele schoone en prachtige sleden, fraaije en heerlijk getooide paarden op. Ook H. M. de koningin nam aan dit wintervermaak deel. Er bevinden zich des middags zeer vele wandelaren in het Voorhout, of in den omtrek daarvan, om getuigen van dat vermaak te zijn.

---

* Bij gelegenheid van het Kersfeest heeft de jeugdige Prinses Maria, dochter van HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik, op het paleis ontvangen een groot aantal behoeftige kinderen met hunne moeders, die aldaar een geruimen tijd zijn verbleven en voor wie een smakelijke maaltijd was aangerigt, waaraan ook de Prinses deel nam. Voorts werden er verschillende kleedingstukken aan de kinderen ten geschenke gegeven.

---

* Het gala-bal, dat gister avond door Z. M. is gegeven, was schitterend. Het werd door HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik en prins en prinses Frederik bijgewoond. De leden van het corps diplomatique, de ministers, burgerlijke en militaire overheden waren op dit bal genoodigd. Ongeveer 600 personen waren op het bal tegenwoordig.

---

* Het heeft HH. MM. de Koningin en de Koningin-Moeder, als ook H. K. H. Prinses Frederik der Nederlanden behaagd, ieder een geschenk als prijs in de loterij van vrouwelijke handwerken enz., ten behoeve der armen te Middelburg in te zenden.

---

* Men verneemt, dat er tot hiertoe nopens de geruchten, in sommige dagbladen verspreid, wegens de benoemingen van de generaals Verhorst en Duijcker tot verschillende betrekkingen, bij het Departement van Oorlog nog niets bekend, veelmin bepaald is.

---

* Bij arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden (kamer van strafzaken) van heden is, met betrekking tot de bekende vergiftigings-zaak van J. M. Huijdts, weduwe Beckers, ter zake van gebrek in den vorm, overeenkomstig het gepleite door Mr. D. Léon en in strijd met de conclusie van den Procureur-Generaal, vernietigd het arrest van het Provinciaal Hof van Limburg van 13 October jl., en de zaak op nieuw verwezen naar het Provinciaal Geregtshof van Gelderland.

---

* Op 31 December jl. was de opgave der Nederlandsche Bank als volgt: omloopende bankbiljetten *f* 76,908,445.00; — saldo's van rekeningen-courant *f* 41,693,882.39; — Munt en Munt-materiaal *f* 90,891.660.86½.

---

* De Min. voor de Zaken der R. K. Eeredienst zal degenen, die hem over de zaken, tot zijn departement betrekkelijk, verlangen te spreken, daartoe op den gebruikelijken voet gelegenheid geven op elken Woensdag, des namiddags ten 1 ure, in het locaal van het departement in de Nobelstraat, wijk E, No. 79.

Bij den Minister van Finantien is van pastoor X te X IJ Z, een bankbillet van *f* 200 (n°. 66), als teruggave aan 's Rijks schatkist ontvangen.

Volgens een van Zr. Ms. consul te Tripoli ontvangen schrijven was ten gevolge van den toegestanen vrijen uitvoer van granen de prijs van de tarwe en der gerst aanmerkelijk gestegen, zoodat er wederom een verbod tegen den uitvoer van de tarwe heeft moeten worden uitgevaardigd, terwijl de uitvoer van de gerst zal kunnen blijven voortduren. De veelvuldige regen deed echter een voordeeligen oogst voor het volgende jaar verwachten; de prijzen van suiker en koffijwaren waren stijgende, hebbende men voor Braziliaansche en Havannah-koffij *f* 30 Nct. de 50 kilg. betaald.

Door het gezondheidsbestuur was bepaald, dat aan de schepen, komende uit landen, waar de cholera-morbus heerscht, eene quarantaine van 10 dagen zou worden opgelegd.

Blijkens eene van Z. M. consul te Bilbao ontvangene opgave, is die haven gedurende het jaar 1853 door 10 schepen onder Nederlandsche vlag bezocht geworden. Hiervan kwamen van New-Castle 4 met steenkolen; van Glasgow 3 met ijzer; van Maassluis 1 met kaas; van Rotterdam 1 met tabak en van La Rochelle 1 in ballast.

De Tijd meldt uit Zwolle, 31 Dec., dat H. K. H. prinses Frederik der Nederlanden een prachtig bewerkt voetkleed voor kanapé heeft gezonden voor de te houden verloting door de Vereeniging van den H. Vincentius van Paulo.

Den 30 Dec. strandde met stormweder bij Kamperduin het Bremer driemasterschip *Emma*, met eene kostbare lading katoen, granen en meel, van Baltimore naar Amsterdam. De geheele equipage werd gered door middel van eene boot, behalve den tweeden stuurman. De opperstuurman, drie matrozen en een sloepersman begaven zich daarop in eene boot naar het schip, om zoo mogelijk een en ander te redden, maar de branding werd zoo hevig, dat men de redding tot den volgenden morgen moest uitstellen. Toen de morgen echter aanbrak zag men dat het geheele schip uit elkander was geslagen en dat de zes mannen verdronken waren.

Op den 30sten strandde onder Schoort een groot Amerikaansch schip, met rijst en tabak beladen, van Baltimore naar Amsterdam. Men verhaalt den dood van verscheidene schepelingen.

Den 31 Dec. kwam te Vlissingen binnen Z. M. stoomschip Hecla, komm. luit. 1e. klasse van Woelderen, komende uit Oost-Indie en laatstelijk van Plijmouth. Alles was wel aan boord.

In 1853 is te Amsterdam aangevoerd aan tarwe: 8398 lasten; uit- en doorvoer 4111 last; de voorraad op ult°. Dec. was 4800 last. Rogge; aanvoer 11108 lasten; uit- en doorvoer 4206 lasten; voorraad 510 lasten. Garst: aanvoer 1302 last; uit- en doorvoer 408 last; voorraad 221 last. (*H. C.*)

Men meldt, dat er tegenwoordig zooveel visch wordt gevangen, dat in de vorige week even buiten de sluis te Zwartsluit, in éénen trek met een vischnet eene hoeveelheid visch, meest blei is gevangen, ter zwaarte van 4000 oude ponden. In de omstreken van die stad wordt ook veel aal gevangen.

In de herfstvergaderingen van de prov. commissien van onderwijs zijn toegelaten als onderwijzers: 59 van den tweeden rang; 76 van den derden rang; 88 van den vierden rang; 3 huisonderwijzers; 54 schoolhouderessen en 1 huisonderwijzeres, hetgeen dus gezamentlijk maakt, dat in het afgeloopene jaar zijn toegelaten als onderwijzer: 175 van den tweeden rang; 237 van den derden rang; 296 van den vierden rang; 8 huisonderwijzers: 163 schoolhouderessen en 11 huisonderwijzeressen.

Hieruit blijkt, dat er zich in het afgeloopene jaar meer lust voor het onderwijs begon te gevoelen, hetgeen des te meer verblijdend is, dewijl er zich in het begin van dit jaar gebrek aan hulponderwijzers begon te gevoelen. In 1852 waren er toch *minder* uitgereikt: 35 acten van den tweeden rang; 9 acten van den derden rang; 1 acte van den vierden rang; 2 acten van huisonderwijzer; 8 acten van schoolhouderes; 6 acten van huisonderwijzers, en daarentegen ééne acte van den eersten rang *meer*.

De Maas heeft zich langs geheel Rotterdam vastgezet; de overtogt geschiedt geregeld door middel van schietschouwen, doch dit kost tijd en moeite door de buitengewone ongelijkheid van het ijs.

Den 1sten dezer werd van de werf van den bouwmeester W. H. Meursing te Nieuwendam, te water gelaten het barkschip *Johanna Maria*, groot 250 lasten, gebouwd voor rekening van de heeren H. en D. Rahusen te Amsterdam en te voeren door kapt. J. K. de Jong. Op dezelfde werf wordt nu een schip van 180 lasten gebouwd.

De heer J. J. Posnó, consul generaal van Turkije te Amsterdam, is door de *Société Universelle pour l'encouragement des Arts et de l'Industrie* te Londen, tot haren honoraireu vice-president benoemd. Eenigen tijd geleden, is diezelfde heer tot honorair lid der Belgische Academie van geschiedenis en philologie benoemd.

Over 1853 is het bedrag der giften en legaten aan het Nederlandsche Zendeling-Genootschap, ongeveer *f* 32,500 geweest.

Den 12 Dec. jl. zijn vijf muntbilletten, zijnde de nummers 242,719, 130,241, 129,940, 167,556 en 19,991, uit een brief vermist, die aan het postkantoor te Groningen werd overgebragt.

Het ijs in den IJssel voor het Katerveer, was, den 28sten December, 22 nederl. duimen dik.

Bij den boekhandelaar G. Römelingh de Jonge te Groningen, is dezer dagen uitgekomen: eene beknopte geschiedenis der Turken, waarin gehandeld wordt over hunne godsdienst en staatsinrigting, zeden en gebruiken. Wij kunnen dit handboekje wel aanbevelen. Het kan worden beschouwd als eene welgelukte proeve, om op duidelijke en onderhoudende wijze, een overzigt te geven der geschiedenis van het rijk der Osmannen in verband met de Oostersche quaestie, waarop thans zoo algemeen de belangstellende aandacht is gevestigd.

Heden is de nieuw gebouwde vergaderzaal van den Gemeente-raad alhier door den burgemeester ingewijd met eene toepasselijke rede, waarin hij de vergadering geluk wenschte bij de intrede van het nieuwe jaar en met het gebruik van het nieuwe, nette en doelmatige lokaal, thans voor hare werkzaamheden ingerigt. Z. E. Achtb. wierp vervolgens een terugblik op het afgeloopen jaar en bragt daarbij het ongunstige met het gunstige in vergelijking; wijzende op 's Hemels zegeningen, welke der gemeente ook in het afgeloopen jaar mogten ten deele vallen, deed hij echter op treffende wijze uitkomen de bezwaren en den druk, waaraan de mindere klassen in den tegenwoordigen tijd onderworpen zijn door de duurte der levensmiddelen en den vroeg ingevallen winter. Mogt het dan ook noodig worden geacht, binnen een kort tijdsbestek een beroep te doen op de bekende weldadigheid der ingezetenen, geen twijfel of aan de deswege gekoesterde verwachting zal ruimschoots worden voldaan. In dat gedeelte zijner rede, waarin de voorzitter de aandacht vestigde op de goede inrigting der nieuwe vergaderzaal, gaf hij tevens te kennen, dat men zich welligt binnen kort zal mogen verheugen, dat lokaal nog te zien opgeluisterd met het portret van Z. M. den Koning, wiens toestemming daartoe nog wordt ingewacht. Nadat de Voorzitter deze rede had uitgesproken, heeft het lid, de heer Gebel, daartoe door de Vergadering gemagtigd, een zeer treffend en krachtig dichtstuk voorgedragen, waarin onder eene algemeene beschouwing over den afgeloopen jaarkring en den toestand dezer gemeente, hulde werd gebragt aan de ijverige pogingen van het stedelijk bestuur om die belangen te bevorderen.

Aan beide stukken vielen bijzondere bijvalsbetuigingen van den Raad ten deel.

Onder de onderwerpen, die vervolgens werden behandeld, behooren onder anderen: 1°. een praeadvys van Burgemeester en Wethouders tot afwijzing van het verzoek van ondermeesters van de stads-armenscholen alhier, tot verhooging van hun tractement. Die afwijzende beschikking werd, na langdurige discussie, genomen met 23 tegen 8 stemmen.

2°. De vraag, of men zou terugkomen op het onlangs genomen besluit tot vaststelling van het havengeld, wegens door de Kamer van Koophandel alhier beweerde onevenredige verhooging van dat havengeld, — dan wel dat besluit zou handhaven, — is, na eenige woordenwisseling, in laatstgemelden zin beslist met 28 tegen 3 stemmen.

En 3°. het adres aan den Koning en de beide Kamers der Staten-Generaal tot opheffing der belemmeringen, die de vrije visscherij in den weg staan. Na eenige woordenwisseling is dat adres, zoo als het door de daartoe benoemde commissie was ontworpen, met 29 tegen 2 stemmen goedgekeurd.

De nieuwe vergaderzaal onderscheidt zich gunstig van de vorige door ruimte, meerder licht en behoorlijke schikking der plaatsen. Genoegzaam is hare inrigting gevolgd naar die van de vergaderzaal van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Ook voor het publiek, is eene doelmatige en vrij ruime tribune opgerigt. Deze zaal was aangenomen door den hoofd-aannemer, den heer de Swart, en is gebouwd onder toezigt van den stads-architect, den heer Z. Reijers.

Advertentiën.

Te Rotterdam liggen in lading naar New-York,

het Amer. fregatschip MISSISSIPPI, kap. J. Harveij.

Het Amer. fregatschip RICHARD ANDERSON, kapt. C. E. Coffin.

Naar Boston,

het Amer. fregatschip LEILA, kapt. W. W. Stafford.

Adres bij WAMBERSIE en CROOSWIJCK. (246)

222ste Nederlandsche Staats-Loterij.

2e LIJST. 2e KLASSE.

Uitgekomene hooge prijzen.

N°. 16072 *f* 5000;
" 6423 " 1250;
" 8170, 15183 en 8365 *f* 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 3 Januarij 1854

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	62½ ⅝ [illegible]			
Dito Certificat.	3	75⅛ ¼ ⅛	*Hope* 1798/1816	5	106
Dito dito	4	93¾ 4 13/16	Dito 1828/1829	5	105
O. I. Leening.	4	93⅝	Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	3½	93	Dito Dito	4½	
Hand.-Maats.	4½		Dito *Hope*	4	89⅝
België.			Dito *Stieglitz*	4	
Certificaten	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild.*	2½	50½ ⅝ 9/16	Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito	6	71½
Obligatien	3		**Polen.**		
Spanje.			Obligatiën	4	
Nieuwe	1	21 3/16 ¼			
Dito Buitenl.	3	45⅝	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. [illegible]	[illegible]	[illegible]			
Bew. Sp. Cert. [illegible]	[illegible]	[illegible]	Metalliek	5	75⅝ 6½
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	91
Portugal.			Dito letter B.	5	91
Londen nieuwe.	5	37 9/16 ⅝	Dito 1847	2½	39½
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2½	39½

Mexic., te Londen, 3 pct. 23¼; dito Onb. 23⅛, ¼, 3/16; Gren. Uitg. 7⅝.

De lagere Buitenl. noteringen, alhier veelvuldige verkooporders uitgelokt hebbende zoowel in Binnenl. als Buitenl. effecten veroorzaakten in de prijs eene algemeene en merkbare achteruitgang, dit goldt inzonderheid Holl., Russ. en Oostenrijksche fondsen welke het meest geleden hebben.

LONDEN, Maandag 2 Januarij. Consols op tijd 93¼, 92⅞; Mexico N. 3 pct. 24, 23⅞; Spanje 1 pct. 21¼, 21⅛.

PARIJS, Maandag 2 Januarij. Fr. 4½ pct. ex c. 100.40; dito 3 pct. op t. 73.25; Sp. Binn. 3 pct. 40½; dito 1 pct. 21¼.

WEENEN, Maandag 2 Januarij. N. Metall. 93½; dito lett. B. 111½; Lomb. 5 pct. 101; Wiss.: Londen 11.20; Parijs 136½; Zilver 15⅞.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.